

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou ve věci

žalobce: **U. Z.**
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Kovářská 939/4, 190 00 Praha Libeň

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 3. 2023, č. j. OAM-33/ZA-ZA11-D07-2023

takto:

- I. Žaloba se zamítá
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce včas podanou žalobou napadl v záhlaví specifikované rozhodnutí žalovaného, který shledal žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a tak rozhodl o zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) téhož zákona. Zároveň rozhodl, že státem příslušným k posouzení podané

žádosti je podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „Dublinské nařízení“), Polská republika.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě namítal, že správní orgán porušil ust. § 2 odst. 3, § 3, § 50 odst. 2 a 3, § 52, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť pravděpodobně způsobil ztrátu cestovního dokladu žalobce, nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neopatřil si dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci, neprovedl důkazy potřebné ke zjištění stavu věci, nedostatečně odůvodnil své rozhodnutí. Žalobce též namítl porušení článku 3 odst. 2 prvního pododstavce Dublinského nařízení, neboť žalovaný nepostupoval důsledně dle tohoto ustanovení a čl. 17 Dublinského nařízení, neboť žalovaný nedostatečně zkoumal důvody, na základě kterých by o žádosti mohlo být rozhodnuto na území České republiky s ohledem na žalobcovy vazby na toto území.
3. Žalobce dále namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí a nesprávný úřední postup. Dle žalobce je napadené rozhodnutí rozporuplné a vnitřně nekonzistentní, když na str. 2 napadeného rozhodnutí je uvedeno: „žadatel nepředložil v průběhu správního řízení žádné doklady osvědčující jeho totožnost a státní příslušnost“ a naopak na str. 4 je uvedeno „[s]právní orgán konstatuje na základě cestovního dokladu žadatele“. Z obsahu rozhodnutí je zřejmé, že se správní orgán musel s cestovním dokladem žalobce seznámit a že žalobce svůj cestovní doklad správnímu orgánu předložil. Žalobce odkázal na ust. § 41 odst. 1 zákon o azylu, dle kterého žadatele o udělení mezinárodní ochrany je povinen odevzdat při poskytnutí údajů k podané žádosti svůj cestovní doklad Ministerstvu vnitra ČR na dobu řízení; to neplatí, pokud pobývá na území na základě povolení k pobytu. Žalobce odevzdal svůj běloruský cestovní doklad v Příjímacím středisku Zastávka při podání žádosti o mezinárodní ochranu dne 11. 1. 2023 na výzvu úředníkovi, který mu sejmul otisky prstů a pořídil obrazový záznam. Od té doby svůj cestovní doklad neviděl, vrácen mu již nebyl. Dne 10. 2. 2023 byl žalobce seznámen s podklady pro vydání rozhodnutí na pracovišti OAMP v Kostelci nad Orlicí, kde mu úředník provádějící seznámení sdělil, že v informačním systému je údaj o tom, že cestovní doklad je uložený na pracovišti v Zastávce u Brna. Dne 22. 3. 2023 mu však na pracovišti žalovaného v Kostelci nad Orlicí při předání napadeného rozhodnutí úřednice sdělila, že v informačním systému nejsou informace o jeho cestovním dokladu zaneseny. Žalobce vyslovil obavy, že žalovaný nesprávným úředním postupem způsobil ztrátu jeho cestovního dokladu, což by ho uvrhlo do velmi těžko řešitelné situace. Bez cestovního dokladu je žalobce odkázán pouze na azylové řízení a na přemístění do Polska, se kterým z důvodů uvedených níže nesouhlasí. Dle žalobce by měl žalovaný zhojit své pochybení udělením mezinárodní ochrany žalobci na území České republiky.
4. Žalobce dále krátce zmínil důvody podání žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce tvrdil, že se v Bělorusku účastnil protestních akcí po prezidentských volbách v srpnu roku 2020. Z důvodu opakovaných domovních kontrol, které začaly v září 2020, se odstěhoval od rodičů na adresu, kterou úřadům nesdělil. Na konci září přišel o zaměstnání v okresní administrativě, kde měl jako právník přístup k citlivým

informacím. Kvůli své účasti na protirežimních akcích nemohl nalézt zaměstnání ve svém oboru. Dne 13. 11. 2022 mu státní úředník osobně doručil na adresu rodičů, kde se shodou okolností zrovna nacházel, předvolání k vojenské správě na den 13. 2. 2023, ačkoliv k výkonu základní vojenské služby nebyl ze zdravotních důvodů způsobilý, což bylo státním orgánům známo. Žalobce předvolání vnímá jako pokračování a stupňování tlaku státních orgánů na jeho osobu kvůli jeho politickým postojům a aktivitě. Dne 19. 11. 2022 žalobce navštívili u jeho rodičů dva úředníci vojenské správy v doprovodu další osoby. Rodiče jeho přítomnost zapřeli, neboť se obávali jeho okamžitého odvedení, což se v Bělorusku stalo novou praxí. Žalobce se ještě ten večer vydal s rodiči autem na cestu do České republiky za rodinným přítelem, neboť se obával, že by stejně jako jeho známý mohl být po návštěvě úředníků státní správy zanesen do národní databáze hledaných osob, což by mu znemožnilo překročit hraniční přechod. Žalobce se též obává, že by byl při svém návratu do Běloruska zadržen a uvězněn, přičemž je dle žalobce obecně známý fakt, že v běloruských věznicích dochází u osob protestujících proti režimu prezidenta Lukašenka k mučení a jinému nelidskému a ponižujícímu zacházení. Žalovaný uvrhl žalobce pravděpodobnou ztrátou cestovního dokladu do situace, kdy nebude mít jinou možnost, než si obstarat cestovní doklad prostřednictvím běloruského velvyslanectví nebo se kvůli tomu bude muset dokonce do Běloruska vrátit, což ho obě vystavuje skutečnému nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání.

5. Žalobce dále namítal systémové nedostatky v Polské republice a nedostatečné zjištění skutkového stavu žalovaným. Správní orgán v napadeném rozhodnutí k posouzení faktické situace v Polské republice uvedl jako jediný dokument - *Informace OAMP Polsko, Azylový systém: řízení o mezinárodní ochraně, pobytová střediska dublinský systém ze dne 13. 6. 2022* (dále jen „Informace OAMP Polsko“). V této souvislosti odkázal žalobce na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 2. 2022, č. j. 62 Az 23/2021-45, který se zabýval existencí systémových nedostatků v azylovém řízení v Polsku a v němž správní orgán, stejně jako v případě žalobce, vycházel pouze z jediného, stejného dokumentu. Dle žalobce z tohoto zdroje není možné posoudit, zda v Polské republice dochází k systematickým nedostatkům, přičemž je žalovaný k takovému postupu dle čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení povinen. Žalovaný v napadeném rozhodnutí pouze deklaroval, že využil výše uvedenou zprávu, avšak následně pouze odkázal na polskou právní úpravu a citoval platnou legislativu. K otázce systematických nedostatků žalovaný pouze uvedl, že na úrovni Evropské unie ani Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí, které by jednoznačně deklarovalo systematické nedostatky v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Takový postup je dle žalobce nedostatečný, porušující ust. § 3, § 2 odst. 4 a § 50 odst. 3 a 4 správního řádu a též je v rozporu s judikaturou českých soudů (např. rozsudky NSS ze dne 16. 9. 2019 č. j. 5 Azs 252/2019 či nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2014 č. III. ÚS 2331/14). Žalobce též nesouhlasí s tvrzením žalovaného, dle kterého v Polské republice ročně žádají o udělení mezinárodní ochrany tisíce uprchlíků, což svědčí o neexistenci obav uprchlíků z tamního azylového systému. Jelikož žalovaný neodkazuje na žádné jiné zprávy ani zdroje, považuje žalobce napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Žalobce též označil za nepravdivé tvrzení žalovaného, že ze strany ESLP nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí pro členské státy EU, která by jednoznačně deklarovala systematické nedostatky řízení v Polské republice, přičemž žalobce odkázal na rozhodnutí ESLP ze dne 23. 7. 2020 ve věci M. K. a ostatní proti Polsku a ze dne 8. 7. 2021 ve věci D. A. a

ostatní proti Polsku, ve kterých ESLP konstatoval porušení čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv (dále jen „EÚLP“) z důvodu odepření přístupu stěžovatelů k azylovému řízení a jejich vystavení riziku nelidského a ponižujícího zacházení a mučení v zemi původu.

6. Následně žalobce předeštel důvody pro převzetí odpovědnosti Českou republikou dle čl. 17 Dublinského nařízení. Žalobce uvedl, že si přeje setrvat v ČR především proto, že mu zde poskytuje zázemí dlouholetý rodinný přítel pan M. S., naopak v Polsku žádné zázemí nemá. K tomu odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 5. 1. 2018, č. j. 2 Azs 222/2016-24. Dle mínění žalobce je zázemí poskytované rodinným přítelem zvláštním vztahem k České republice, které využití diskreční pravomoci odůvodňuje. Žalobce též upozorňuje na podprůměrnou kvalitu pobytových středisek v Polské republice a na nemožnost pokračovat v nich v jeho intenzivním IT vzdělávání, kterému se nyní věnuje v České republice.
7. Žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany, použité informace o zemi původu, výpovědi žalobce a na napadené rozhodnutí. Žalovaný trvá na správnosti vydaného rozhodnutí, neboť dle jeho názoru zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl, opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí a po jejich zvážení dospěl k závěru, že k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu je s ohledem na čl. 12 Dublinského nařízení příslušná Polská republika, neboť žalobce byl v den, kdy učinil prohlášení o mezinárodní ochraně na území České republiky, držitelem víza č. xx vydaného Polskou republikou s možností více vstupů a maximální délkou pobytu 90 dní ode dne 29. 2. 2020 do dne 8. 7. 2024.
9. Žalovaný se dále zabýval skutečností, zda v případě Polské republiky existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které by dosahovalo možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení. V této souvislosti správní orgán konstatuje, že v souladu s Dublinským nařízením je Polská republika povinna objektivně a nestranně v souladu se základními zárukami a zásadami azylového práva posoudit žádost o udělení mezinárodní ochrany žalobce. Navíc jak plyne ze zprávy Informace OAMP Polsko nedochází na území Polské republiky k systémovým nedostatkům. Žalobou přednesené údajné systémové nedostatky na území Polské republiky, ale skutkově ani příběhem žalobce neodpovídají přednesenému. Žalovaný si není vědom, že by bylo vydáno závazné rozhodnutí pro členské státy Evropské unie nebo Rady Evropy, které by jednoznačně deklarovalo systematické nedostatky řízení ve věci mezinárodní ochrany a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Polské republice, dosahující dokonce rizika nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu Listiny základních práv Evropské unie. Žalovaný není schopen vyloučit jednotlivá selhání v systému, ale dle jeho názoru se nejedná o plošné systémové nedostatky a žalobce v řízení ani žádné relevantní důvody proti přemístění do Polska neuvedl. Námitky tak shledává jako nedůvodné a účelové.
10. Žalovaný neshledal důvody pro aplikaci čl. 17 Dublinského nařízení (ve vyjádření k žalobě zopakoval stejné důvody jako v napadeném rozhodnutí).
11. K námitce ztráty cestovního dokladu žalobce ukládané k tíži žalovaného a k závěrečné námitce, že vzhledem k nesprávnému úřednímu postupu se žalobce dostal do situace, kdy nemá cestovní doklad a chce tedy na základě toho udělit jako kompenzaci mezinárodní ochranu, žalovaný uvedl, že mezinárodní ochrana je zcela výjimečným pobytovým institutem, a to uděleným pouze na základě splnění zákonných podmínek. Neslouží jako kompenzace nepříznivých okolností. Dále žalovaný poznamenal, že nikdy cestovním dokladem žalobce nedisponoval. Ve správním spise jsou založeny listiny a to na č. l. 10 a 50, které prokazují, že žalobce nikdy žalovanému cestovní doklad nepředložil. Správní spis neobsahuje žádný dokument svědčící o tom, že by žalobci byl cestovní doklad žalovaným odebrán, o čemž by žalovaný musel učinit úřední záznam (tj. Protokol o převzetí cestovního dokladu dle § 41 odst. 1 zákona o azylu). Ostatně ani žalobce sám žádný takový důkaz nedokládá. Ve správním spise je sice založena fotokopie některých stran cestovního dokladu žalobce, ale ta byla zhotovena cizineckou policií v Příjímacím středisku Zastávka u Brna dne 11. 1. 2023. Tento orgán je zcela samostatnou, na žalovaném nezávislou institucí, jež má v tomto druhu řízení jinou, unikátní úlohu a z

praxe je žalovanému známo, že po pořízení fotokopíí cestovních dokladů, pokud jimi žadatel o mezinárodní ochranu disponuje, je cestovní doklad opět navrácen žadateli. K předávání dokladů tohoto typu mezi subjekty státní správy nedochází. Doklad žadatel musí opětovně předložit až u správních úkonů činěných před žalovaným v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany. Což se v případě žalobce nestalo. Žalovanému žádný cestovní doklad předložen nebyl, tudíž jeho ztrátu mu nelze přikládat k tíži. Dále žalovaný uvedl, že si z procesní opatrnosti obstaral svědeckou výpověď svědka, který si přeje zůstat v utajení, a který na základě kamerového záznamu umístěného na služebně cizinecké policie Zastávka u Brna dne 11. 1. 2023 je schopen dosvědčit, že cestovní doklad byl Policií žalobci navrácen. Na eventuální žádost soudu bude tato svědecká výpověď poskytnuta.

12. Žalovaný považuje námitky žalobce za nepřipadné, neboť směřují proti rozhodnutí, ve kterém nebylo rozhodnuto věcně o důvodech jeho žádosti, ale proti rozhodnutí o příslušnosti státu, který teprve tyto důvody bude posuzovat. Žalovaný navrhl, aby soud podanou žalobu zamítl.

IV. Ústní jednání

13. Během jednání konaného dne 19. 6. 2023 zástupkyně žalobce zdůraznila jednak pochybení žalovaného ve věci ztráty cestovního dokladu žalobce, kterou považují za zásadní a ovlivňující celé správní řízení, jednak nebezpečnou argumentaci žalovaného týkající se systémových nedostatků v azylovém systému v Polsku. Pověřený pracovník žalovaného odkázal na napadené rozhodnutí a vyjádření k žalobě.
14. Zástupkyně žalobce navrhla ke zjištění okolností ztráty cestovního pasu provedení výslechu úředníka Ministerstva vnitra, předložení skenu cestovního dokladu žalobce i s časovým razítkem jeho pořízení, kamerový záznam prokazující předání dokladu a výslech svědků- rodinného přítele M. S. a další kolegyně, kteří byli přítomni při podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce. Pověřený pracovník žalovaného uvedl, že případná ztráta cestovního pasu s předmětným řízením nesouvisí. Soud vyhlásil usnesení, kterým provedení navržených důkazů zamítl.
15. Zástupkyně žalobce v závěrečném návrhu uvedla, že z důvodu několika pochybení žalovaného (způsobil ztrátu cestovního dokladu žalobce, nedostatečně napadené rozhodnutí odůvodnil, dostatečně nevzal v potaz vztah žalobce k České republice) je nutné napadené rozhodnutí zrušit. Pověřený pracovník žalovaného v závěrečném návrhu uvedl, že žalovaný při svém rozhodování nepochybil a navrhl žalobu zamítnout.

V. Posouzení věci krajským soudem

16. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a usoudil následovně.
17. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, kterým žalovaný shledal žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany nepřipustnou; státem příslušným k posouzení podané žádosti je dle žalovaného Polská republika.

A) Skutkový stav

18. Ze správního spisu plyne, že žalobce dne 11. 1. 2023 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v Příjímacím středisku cizinců Zastávka. Na č. l. 1 správního spisu je založena kopie části cestovního pasu žalobce, ze kterého je patrné, že tento je držitelem polského víza vydaného Polskou republikou č. xx s platností od 29. 2. 2020 do 8. 7. 2024. Dne 16. 1. 2023 poskytl žalobce žalovanému bližší údaje k podané žádosti, z nichž lze dovodit, že dne 22. 11. 2022 přicestoval ke známým do ČR autem s rodiči na základě cestovního víza Polské republiky, které mu bylo naposledy vydáno na 4 roky, resp. do konce platnosti jeho pasu, rodiče se následně vrátili do Běloruska. O mezinárodní ochranu doposud v jiném státě EU nežádal. Je svobodný, bezdětný, perfektně zdravý, sportovec, pravidelně neužívá žádné léky. Mluví plynule rusky, bělorusky, německy, částečně též anglicky, italsky, česky a polsky. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že i přes skutečnost své nezpůsobilosti k vojenské službě byl na vojenskou správu předvolán. Ještě před termínem schůzky na vojenskou správu přišli do bytu jeho rodičů tři úředníci. Účastnil se demonstrací, po kterých ho též navštěvovali úředníci. Poté, co dostal výpověď v práci v okresní administrativě, dostal strach, že ho (stejně jako se tak stalo u jiných osob) zavřou do vězení, odstěhoval se proto od rodičů a následně odcestoval. Poskytoval právní pomoc lidem, kteří se účastnili demonstrací, ale pochopil, že nemůže být nápomocný jako právník v zemi, kde se nedodrží právo. Na č. l. 16 správního spisu je založeno čestné prohlášení žalobce obsahující podrobnější popis důvodů jeho žádosti o mezinárodní ochranu.

19. Dále jsou ve správním spise založeny mj. tyto dokumenty:

- na č. l. 10 čestné prohlášení o totožnosti žalobce ze dne 16. 1. 2023;
- na č. l. 27 přípis Polské republiky o uznání její příslušnosti k posouzení předmětné žádosti žalobce;
- na č. l. 33 Informace OAMP Polsko, kde je popsán průběh řízení o udělení mezinárodní ochrany v Polské republice;
- na č. l. 48 žádost žalobce o ověření úschovy jeho cestovního pasu adresovaná žalovanému;
- na č. l. 50 odpověď žalovaného na žádost o ověření úschovy cestovního pasu a
- na č. l. 53 žádost žalobce dle čl. 17 Dublinského nařízení o převzetí odpovědnosti Českou republikou.

20. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že v daném případě není naplněno žádné z kritérií stanovených v kapitole III Dublinského nařízení, které by určilo příslušnost České republiky či jiného členského státu k posouzení žádosti (ve smyslu čl. 3 odst. 1 uvedeného nařízení). Žalovaný uvedl, že žalobce je držitelem platného víza vydaného Polskou republikou a je tak nezbytné aplikovat čl. 12 Dublinského nařízení. Žalovaný se též mj. zabýval skutečností, zda v případě Polské republiky neexistují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které by dosahovalo možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení. Vycházel přitom zejména z dokumentu OAMP Polsko a došel k závěru, že žalobci v Polské republice nelidské či ponižující zacházení ve vztahu k vedení řízení ve věci mezinárodní ochrany a zajištění podmínek přijetí jeho žádosti o mezinárodní ochranu nehrozí.

B) Právní posouzení

21. Podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, je-li k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany příslušný jiný stát vázaný přímo použitelným předpisem Evropské unie. Podle § 25 písm. i) téhož zákona se řízení (o žádosti o udělení mezinárodní ochrany) zastaví, je-li žádost nepřipustná.
22. Přímo použitelným předpisem Evropské unie, na který citované ustanovení zákona o azylu odkazuje, je Dublinské nařízení. Podle čl. 3 odst. 1 uvedeného nařízení platí, že členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III. Podle čl. 3 odst. 2 věty první téhož nařízení platí, že pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána. Druhá věta tohoto ustanovení upravuje výjimku z přemístění žadatele z důvodů systematických nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů v příslušném členském státě
23. Podle čl. 12 odst. 2 Dublinského nařízení pokud je žadatel držitelem platného víza, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto vízum udělil, ledaže bylo vízum uděleno jménem jiného členského státu v rámci ujednání o zastupování podle článku 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (14). V tom případě je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný zastupovaný členský stát.
24. Je nesporné, že žalobce v době podání žádosti o mezinárodní ochranu byl (a stále je) držitelem platného víza vydaného Polskou republikou, která uznala svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu žalobce. V takovém případě je k posouzení předmětné žádosti o mezinárodní ochranu příslušná dle čl. 12 odst. 2 Dublinského nařízení Polská republika. Žalobce však v žalobě namítal, že žalovaný nepostupoval důsledně dle čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení, neboť v Polské republice existují systémové nedostatky azylového řízení. Dle žalobce tak žalovaný porušil ustanovení § 3 správní řádu, neboť nezjistil stav věci v takovém rozsahu, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, dále § 50 odst. 2 a 3 správního řádu, neboť si neopatřil dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a rovněž § 68 odst. 3 správního řádu, neboť nedostatečně odůvodnil napadené rozhodnutí.
25. Dle rozhodnutí NSS ze dne 18. 3. 2022, č. j. 1 Azs 77/2022-18 (kterým bylo zrušeno rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 2. 2022, č. j. 62 Az 23/2021-45, na nějž odkazuje žalobce v žalobě) „[v] rámci dublinského systému tedy nelze přemísťovat žadatele o mezinárodní ochranu do zemí, v nichž azylové řízení nebo podmínky přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu vykazují natolik závažné, tedy systémové nedostatky z hlediska závazných standardů Společného evropského azylového systému (resp. z hlediska srovnatelných závazků ostatních zemí dublinského systému, které nejsou právními předpisy Společného evropského azylového systému v té či oné míře vázány). Tyto systémové nedostatky musejí dosahovat intenzity, že by v případě přemístění žadatele do dané země dublinského systému vzniklo riziko nelidského či ponižujícího zacházení s tímto žadatelem, rozporné s požadavky zejména čl. 4 Listiny základních práv EU, resp. čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jak byly konkretizovány v judikatuře Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva (přímo k možnosti vzniku takové újmy v rámci uplatňování dublinského systému srov. zejména rozsudky velkého senátu Soudního dvora ze

dne 21. 12. 2011, N. S. a M. E., C-411/10 a C-493/10, ze dne 14. 11. 2013, Puid, C-4/11, a ze dne 10. 12. 2013, Abdullahi, C-394/12; a dále rozsudky velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 1. 2011 ve věci M. S. S. proti Belgii a Řecku, stížnost č. 30696/09, a ze dne 4. 11. 2014 ve věci Tarakhel proti Švýcarsku, stížnost č. 29217/12).“ V bodě 24 cit. rozhodnutí NSS je dále uvedeno: „Nejvyšší správní soud v této souvislosti již vyslovil, že úvaha správního orgánu týkající se možnosti přemístění žadatele ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce dublinského nařízení musí být obsažena v každém rozhodnutí o přemístění žadatele, bez ohledu na to, do jaké země má být žadatel přemístěn (viz rozsudek ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014 - 27). Tyto závěry správního orgánu musí mít oporu ve zprávách o fungování azylového systému v tomto státě, případně v dalších podkladech, které budou obsaženy ve správním spise (rozsudek ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016 - 22).“

26. Po přezkoumání napadeného rozhodnutí dospěl krajský soud k závěru, že napadené rozhodnutí tyto úvahy o možnosti přemístit žalobce ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého podstavce Dublinského nařízení obsahuje. Žalovaný vycházel z Informace OAMP Polsko ze dne 13. 6. 2022, kde je důkladně popsán průběh řízení o udělení mezinárodní ochrany v Polské republice, včetně mj. postupu v případě, kdy je žadatel do Polska přemístěn podle Dublinského nařízení. Žalovaný rovněž konstatoval, že na úrovni EU ani Rady Evropy nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí, dle kterého by v Polsku existovaly systémové nedostatky, co se azylového řízení a přijímacích podmínek týče. Takové stanovisko nepřijal ani Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Žalovaný v napadeném rozhodnutí též uvedl, že Polsko je bezpečnou zemí původu pro ČR i ostatní členské státy EU, ratifikovalo a dodržuje mezinárodní smlouvy o ochraně lidských práv a ročně zde žádají o mezinárodní ochranu tisíce uprchlíků.
27. Žalobce v žalobě odkázal na rozhodnutí ESLP ze dne 23. 7. 2020 ve věci M. K. a ostatní proti Polsku a ze dne 8. 7. 2021 ve věci D. A. a ostatní proti Polsku a na zprávu The Asylum Information Database - Country Report: Poland – z roku 2021, aktualizovanou v květnu 2022 (z níž vychází i Informace OAMP ze dne 13. 6. 2022). Z těchto podkladů ovšem nelze usuzovat o systémových nedostacích azylového řízení v Polské republice ve smyslu čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení relevantních pro danou věc, neboť se zabývají neumožněním vstupu do azylového řízení žadatelům překračujícím polsko-běloruskou hranici. Žalobce je však v jiné pozici, neboť není důvod, aby se snažil bez povolení dostat přes polsko-běloruskou hranici.
28. Krajský soud dále konstatuje, že NSS opakovaně ve svých rozhodnutích (např. ze dne 26. 5. 2016, č. j. 2 Azs 113/2016 - 26, ze dne 25. 5. 2017, č. j. 7 Azs 38/2017 - 73, či ze dne 25. 4. 2019, č. j. 7 Azs 39/2019 - 39), ve kterých přezkoumával hodnocení existence systémových nedostatků v Polsku, hodnotil jako dostatečné posouzení žalovaného, který ve správních rozhodnutích otázku vypořádal obdobným způsobem jako v nyní projednávaném případě. Z rozhodovací činnosti NSS vyplývá, že v případě dublinských přemístění bývá ve správním spise standardně založena právě pouze zpráva Informace OAMP k Polsku, vycházející z více zdrojů, a že NSS ji v rámci správního řízení obecně považuje za dostatečný podklad. Žalobce žádné další podklady svědčící o existenci systémových nedostatků nedoložil.
29. Krajský soud s ohledem na výše uvedené uvádí, že v případě žádosti žalobce nelze přisvědčit žalobní námitce o systémových nedostacích v azylovém systému Polské republiky ve smyslu čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení a v souvislosti s tím nelze ani přisvědčit porušení § 3, § 50 odst. 2 a 3, § 68 odst. 3 správního řádu.

30. Žalobce dále namítal, že žalovaný nesprávným úředním postupem způsobil ztrátu cestovního pasu žalobce. Dle žalobce by měl žalovaný své pochybení zhojit udělením mezinárodní ochrany žalobci na území České republiky.
31. Žalobce uvedl (a žalovaný toto nerozporoval), že odevzdal svůj běloruský cestovní doklad v Příjímacím středisku Zastávka při podání žádosti o mezinárodní ochranu dne 11. 1. 2023 na výzvu úředníka cizinecké policie, který mu sejmul otisky prstů a pořídil obrazový záznam. Mezi stranami je však sporné další nakládání s cestovním dokladem žalobce. Žalobce tvrdí, že mu jeho cestovní pas nebyl již vrácen a žalovaný tak pravděpodobně způsobil jeho ztrátu. Žalovaný naopak tvrdí, že cestovním pasem žalobce nikdy nedisponoval (pouze s jeho kopií založenou ve správním spise na č. l. 1), žalobce žalovanému nikdy jeho cestovní pas nepředložil a není ani praxí, aby cizinecká policie (jakožto samostatná instituce zcela nezávislá na žalovaném) předávala cestovní doklady žalovanému. Současně žalovaný uvedl, že v případě odebrání cestovního pasu žalobci, by o tom byl učiněn (a ve správním spise založen) úřední záznam.
32. Krajský soud přisvědčuje argumentaci žalovaného v tom, že případná ztráta cestovního pasu žalobce je sice politováníhodná situace, avšak není ve smyslu Dublinského nařízení relevantní okolností pro posouzení toho, zda má být podaná žádost o mezinárodní ochranu posouzena v České republice či Polsku. Současně krajský soud po prostudování správního spisu a napadeného rozhodnutí konstatuje, že skutečně nenásvědčuje nic tomu, že žalovaný s cestovním dokladem žalobce kdy disponoval. Ve správním spise je naopak založeno čestné prohlášení o totožnosti žalobce ze dne 16. 1. 2023, které prokazuje, že žalobce již při prvním jednání před žalovaným cestovní doklad neměl. Žalobce cestovní pas předal úředníkovi cizinecké policie v Příjímacím středisku Zastávka u Brna, tj. jak uvedl již žalovaný – na žalovaném nezávislému orgánu, a pokud ten mu jej nevrátil, není zákonem daná možnost tuto okolnost užít jako důvod pro vedení azylového řízení v České republice (či dokonce udělení azylu Českou republikou). Krajský soud tak uzavírá, že neshledal porušení § 2 odst. 3 a § 52 správního řádu žalovaným v souvislosti s žalobcem namítaným nesprávným úředním postupem žalovaného v případě údajné ztráty cestovního pasu. Žalobce je v případě domnělé ztráty cestovního pasu oprávněn podat vůči Policii České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie žalobu na ochranu proti nezákonnému zásahu.
33. S výše uvedeným souvisí i žalobcem namítaná nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí z důvodu jeho rozporuplnosti a nekonzistentnosti, neboť na str. 2 napadeného rozhodnutí je uvedeno: „žadatel nepředložil v průběhu správního řízení žádné doklady osvědčující jeho totožnost a státní příslušnost“ a naopak na str. 4 je uvedeno „[s]právní orgán konstatuje na základě cestovního dokladu žadatele“. Dle žalobce je z obsahu rozhodnutí zřejmé, že se správní orgán musel s cestovním dokladem žalobce seznámit a že žalobce svůj cestovní doklad správnímu orgánu předložil. Z nastíněného skutkového stavu skutečně vyplývá, že žalobce v průběhu správního řízení před žalovaným doklady osvědčující totožnost a státní příslušnost nepředložil (pouze předložil čestné prohlášení o totožnosti ze dne 16. 1. 2023), avšak ve správním spise je založena kopie části cestovního pasu žalobce, která byla pořízena úředníkem cizinecké policie a ze které žalovaný ve správním řízení též vycházel. Krajský soud tak konstatuje, že nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí z důvodu jeho rozporuplnosti a nekonzistentnosti neshledal, leč by bylo jistě srozumitelnější, pokud by na str. 4 napadeného rozhodnutí zdůraznil, že se vycházel pouze z *kopie cestovního dokladu žadatele*.

34. Krajský soud nepřisvědčil ani žalobcem namítanému porušení čl. 17 Dublinského nařízení. Podle čl. 17 odst. 1 první odstavce dublinského nařízení odchýlně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.
35. Žalobce namítal, že žalovaný vzal nedostatečně v potaz zázemí, které žalobce v České republice má (zázemí mu především poskytuje rodinný přítel pan M. S.). Žalovaný se zabýval aplikací diskrečního ustanovení čl. 17 Dublinského nařízení na str. 6 napadeného rozhodnutí, kde mj. uvedl, že žalobce nemá na území České republiky žádné přímé příbuzenské vztahy ani nejbližší sociální vazby, v České republice dříve dlouhodobě nepobýval (do ČR cestoval za krátkodobou rekreací) a nemá zde vybudovány žádné hlubší kulturní vazby, nepotýká se se žádným zdravotním omezením a neužívá pravidelně léky, je nízkého věku, plně soběstačný a samostatný, má možnost využít svých úspor i podpory rodiny, mluví několika jazyky (částečně i českým a polským jazykem), v Polské republice se v minulosti nesetkal s žádným problémem, neuvedl žádné podstatné výhrady k pobytu v Polské republice ani k vedení řízení o udělení mezinárodní ochrany v Polsku.
36. Zhodnocení žalovaného ohledně neaplikování diskrečního ustanovení čl. 17 Dublinského nařízení shledává soud dostatečným a adekvátním. K úvahám stran čl. 17 Dublinského nařízení se vyslovil NSS, který v první právní větě k rozsudku ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24, uvedl: „Čl. 17. odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (právo atrahovat si posuzování žádosti o mezinárodní ochranu nepřislušným členským státem) neznamena právo tohoto státu k libovůli, nýbrž jeho povinnost hledat a nacházet racionální řešení přiměřená konkrétním okolnostem. Pokud z okolností případu plyne, že je hodný zvláštního zřetele, je na místě úvahu o aplikaci uvedeného ustanovení učinit.“ Na druhou stranu NSS dospěl k závěru, že povinnost převzít příslušnost na základě čl. 17 Dublinského nařízení státu nevzniká ani tehdy, nastane-li výjimečná situace (viz rozsudek NSS ze dne 7. 12. 2017, č. j. 1 Azs 398/2017 -25). Žalovaný se při svých úvahách libovůle nedopustil, naopak zhodnotil všechny relevantní skutečnosti a dospěl k logicky odůvodněnému závěru o neaplikování diskrečního ustanovení čl. 17 Dublinského nařízení v případě žalobce. Krajský soud tak uzavírá, že neshledal pochybení žalovaného ani v případě neaplikování čl. 17 Dublinského nařízení, neboť během řízení nevyplývaly žádné okolnosti, které by bylo ve smyslu předmětného článku nutné vzít v potaz.

VI. Závěr a náklady řízení

37. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
38. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 23. června 2023

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
samosoudkyně